

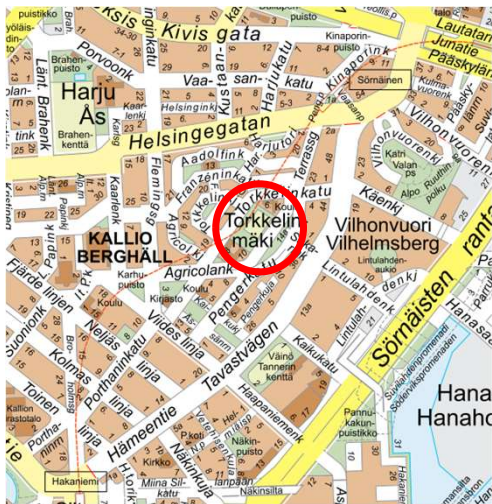
Pengerpuisto

Puistosuunnitelmaluonnos
31.10.2025

Helsinki

Lähtötilanne

- Pengerpuiston kunnostuksen tarve on todettu Kallion, Alppiharjun ja Sörnäisten yleisten alueiden suunnitelmassa 2022-2031
- Suunnittelu perustuu voimassa olevaan asemakaavaan 9699. Suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet perustuvat Pengerpuiston ympäristöhistorialliseen selvitykseen ja kehittämisperiaatteisiin (Näkymä Oy, 2024).
- Puisto koostuu kahdesta osasta ja sen kokonaispinta-ala on n. 1,14 ha

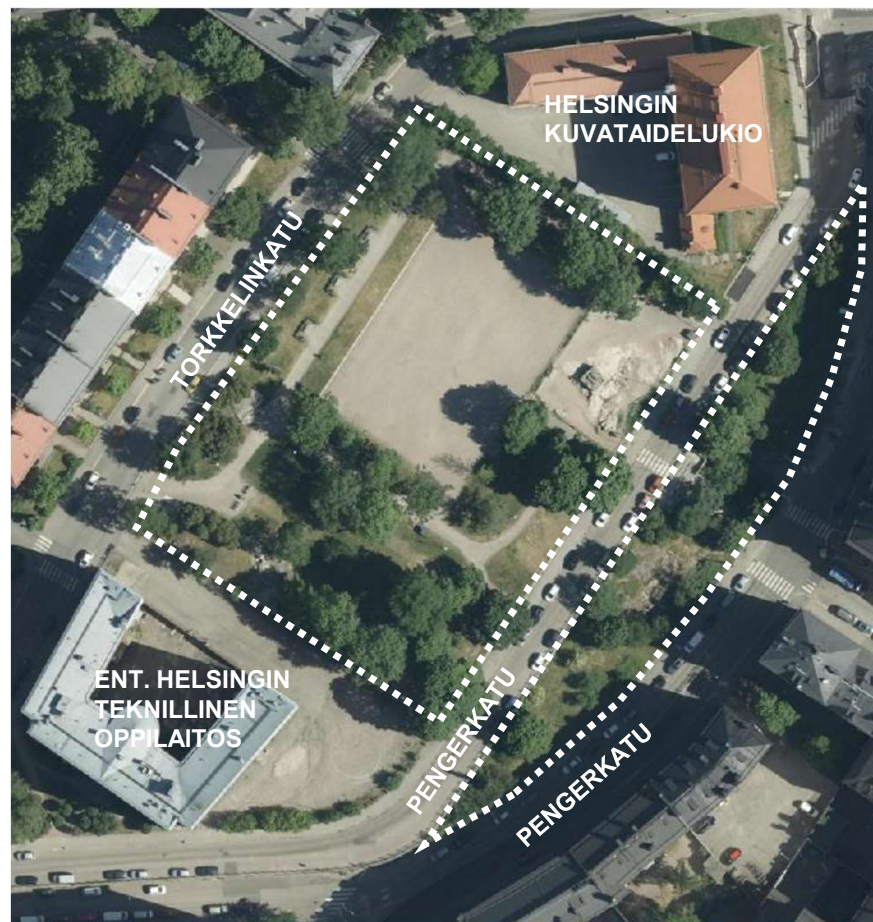
Kartta.hel.fi

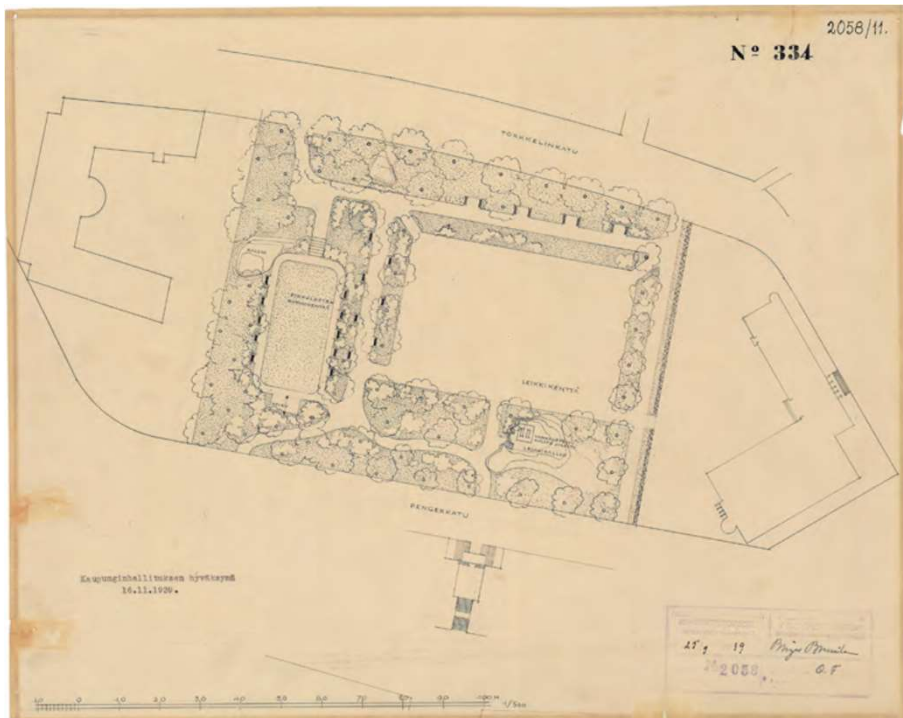
Ote puistosuunnitelmasta

Lähtötilanne

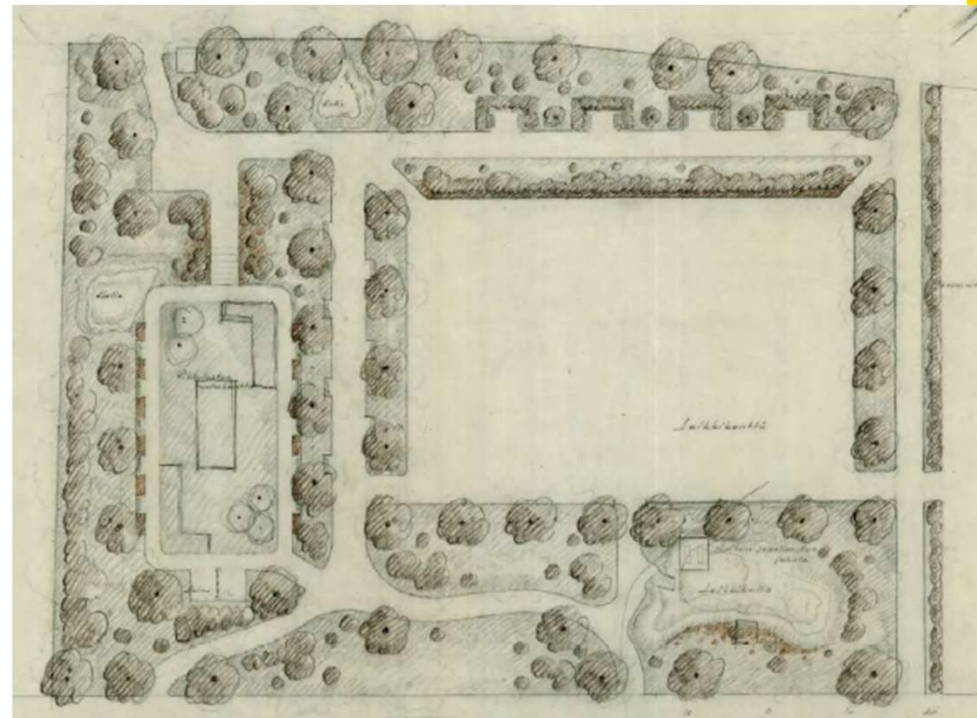
- Puistokokonaisuus koostuu tilallisesti kahdesta eri osasta: Pengerkadun rinteestä ja Pengerpuistosta.
- Puisto rajautuu Torkkelinmäen asuinalueen RKY – kohteeseen ja on osa maakunnallisesti arvokasta Helsingin empire-keskusta ja kivikaupunki -kulttuuriympäristöä.
- Aikakaudelleen tyypillinen ominaispiirteensä hyvin säilyttänyt 1930-1940-lukujen puistokokonaisuus.
- Pengerpuisto näyttävine luonnonkivimuureineen, portaineen ja monilajisine istutuksineen on Lintulahdenkadun näkymän pääte ja puiston luonnonkivirakenteet ovat alueen merkittäviä ominaispiirteitä.
- Puisto on ajan myötä kulunut ja siihen on kohdistunut ilkkivaltaa.
- Kalusteet ja varusteet eivät kaikilta osin sovellu historiallisen puiston ilmeeseen.
- Osa kasvillisuudesta on hoitamatonta ja ylikasvanutta, ja alkuperäiset kasvillisuussommitelmat ovat osin kadonneet.
- Koirapuiston aidassa, porteissa ja kalusteissa on toiminnallisia puutteita.
- Valaistus ei nykyisellään ole riittävää.

Lähtötilanne

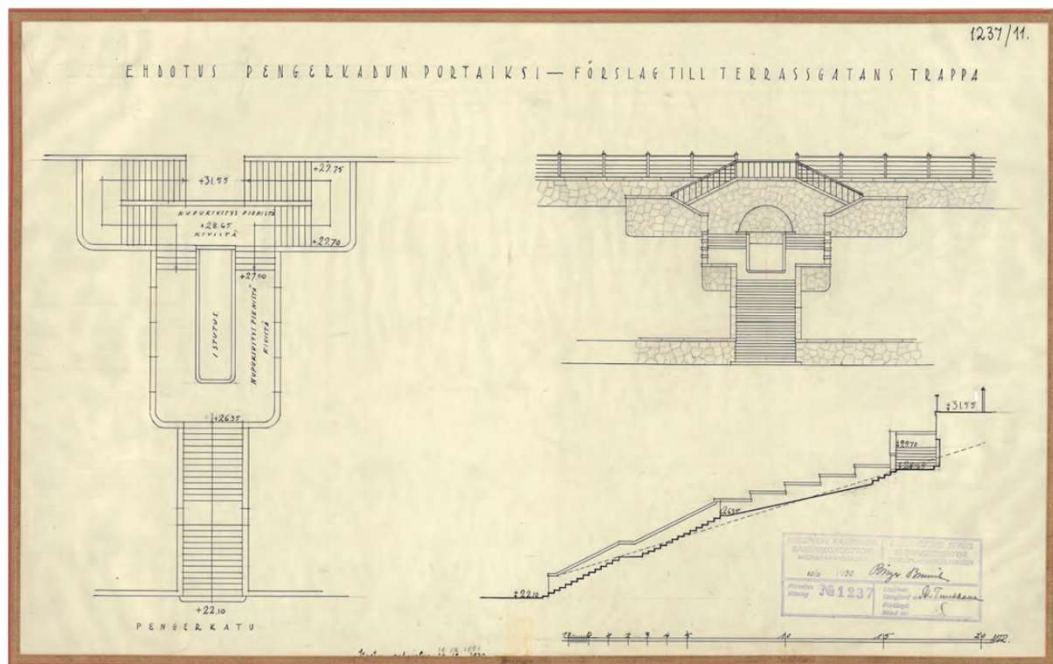

Pengerpuiston puistosuunnitelma vuodelta 1939. Birger Brunila. Kaupunginhallituksen hyväksymismerkintä 16.11.1939. HKA.

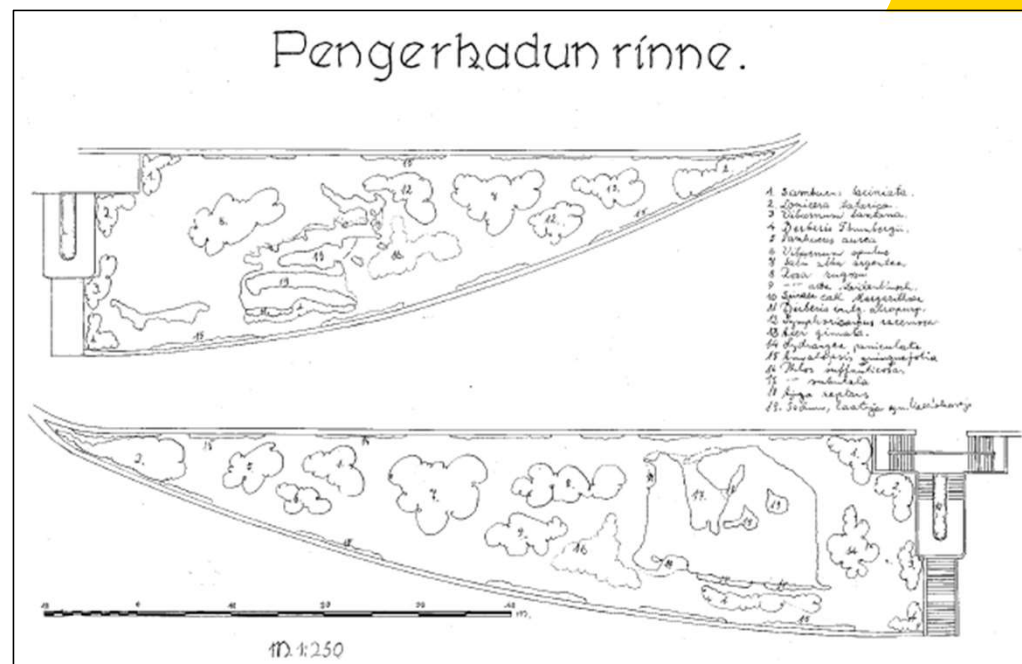

Vuoden 1947 puistosuunnitelma, jonka mukaan Pengerpuisto alun perin rakennettiin. HKYA.

Lähtötilanne

Birger Brunilan laatimat piirustukset Pengerkadun portaisiin vuodelta 1930. Portaat rakennettiin samana vuonna. HKA.

Pengerkadun rinte. istutussuunnitelma. Ei päivystä. Istutukset tehty viimeistään 1936. HKA.

Suunnittelun tavoitteet

- Tavoitteena on säilyttää Pengerpuiston historiallinen rooli kaupunginosan toiminnallisena oleskelu- ja pelailualueena sekä Pengerkadun rinteeseen historiallinen rooli kaupunkirakenteeseen olennaisesti kuuluvana viheralueena.
- Alueen kasvillisuus, päällystemateriaalit, kalusteet ja varustus suunnitellaan puiston arvoihin sovittaen.
- Koirapuisto kunnostetaan. Sepelimylyyn jalusta säilytetään historiallisena maamerkinä.
- Pensaat ja muut istutukset suunnitellaan ja niitä hoidetaan niin, että puistoon ei synny katvealueita, jotta puiston läpinäkyvyys parane.
- Valaistusta lisätään puiston arvoihin sovittaen.
- Pyritään lisäämään toimintoja sovittaen historiallisen puiston arvoihin ja reunaehtoihin.
- Muurit ja portaat kunnostetaan.
- Merkittävät näkymälinjat pidetään avoimina ja umpeutuneet näkymälinjat avataan.
- Puistoon sijoittuu:
 - Liikunnallisuutta tukevia ulkokuntoiluvälineitä
 - Kivituhkapintainen pelikenttä
 - Piknik-nurmi
 - Koirapuisto
 - Oleskelun paikkoja

Vaalittavat ominaispiirteet

- Alkuperäinen v. 1939 Birger Brunilan laatiman sommitelman tilarakenne
- Avoin kivituhkapintainen suorakulmion muotoinen kenttäsommitelma
- Eleetön kivituhkapintainen käytäväsommitelma
- Birger Brunilan suunnittelema v. 1930 porrarakennelma tukimuureineen
- Pengerpuistoa rajaavat matalat tukimuurit ja portaat
- 1930-luvun istutussuunnitelman mukaiset monilajiset pensasistutukset
- 1940-luvun puurivit ja pensasistutukset
- Vanha sepelimylyyn jalusta
- Penkkitaskut
- Avokalliot ja maksaruohoosiintymät

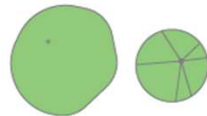
Puistosuunnitelma luonnos

MERKINNÄT:

- Suunnittelualueen raja
- Nykyinen rakennus
- Suunniteltu rakennus

Poistettava kasvillisuus ja rakenteet

- Poistettava puu 18 kpl
- Poistettava pensasalue
- Säilytettävä kasvillisuus

Säilytettävä lehtipuu 50 kpl, säilytettävä havupuu 2 kpl

- Säilytettävä matala lehtipensas
- Säilytettävä korkea lehtipensas
- Säilytettävä käyttönurmi
- Säilytettävä luonnonnurmi
- Säilytettävä niitty
- Säilytettävä perenna
- Säilytettävä köynnös

Istutettava kasvillisuus

- Istutettava lehtipuu 12 kpl
- Istutettava matala lehtipensas
- Istutettava yksittäinen lehtipensas

Säilytettävät päällysteet

- Pintakunnostettava kivituhka; ruskea
- Säilytettävä noppakiveys; harmaa
- Säilytettävä luonnonkivilaatoitus; sekävärinen

Uudet päällysteet

- Luonnonkivilaatoitus; harmaa
- Kivituhka; ruskea
- 3:n nuuklven kouru; harmaa

Säilytettävät ja kunnostettavat kalusteet, varusteet, rakenteet ja korkeusasema

- Avokallo
- Kunnostettavat graniittikivimuurit
- Kunnostettavat graniittikiviportaait
- Säilyvä antiikkikaide; harmaa
- Hulevesikaivo, nykyinen
- Likimääräinen korkeusasema

Uudet rakenteet, varusteet, kalusteet ja korkeusasema

- Luonnonkiviportaait; harmaa
- Käsijohde; harmaa
- Kalde; harmaa
- Panssariverkkoaita; h=1.4 m, harmaa
- Huoltoportti; leveys 3 m; harmaa
- Käyntiportti (tefeinen); leveys 1 m; harmaa
- Istutusten suoja-aita
- Pylväsvalaisin; harmaa
- Kuntoiluvälne
- Penkki
- Keinupenkki
- Roskakori / syväkeräyssäiliö
- Infotaulu
- Hiekoitusastia
- Vesiposti
- Tapahtumasähköpollari
- Ilmastus- ja kosteutuskalvo
- Likimääräinen korkeusasema

Helsinki

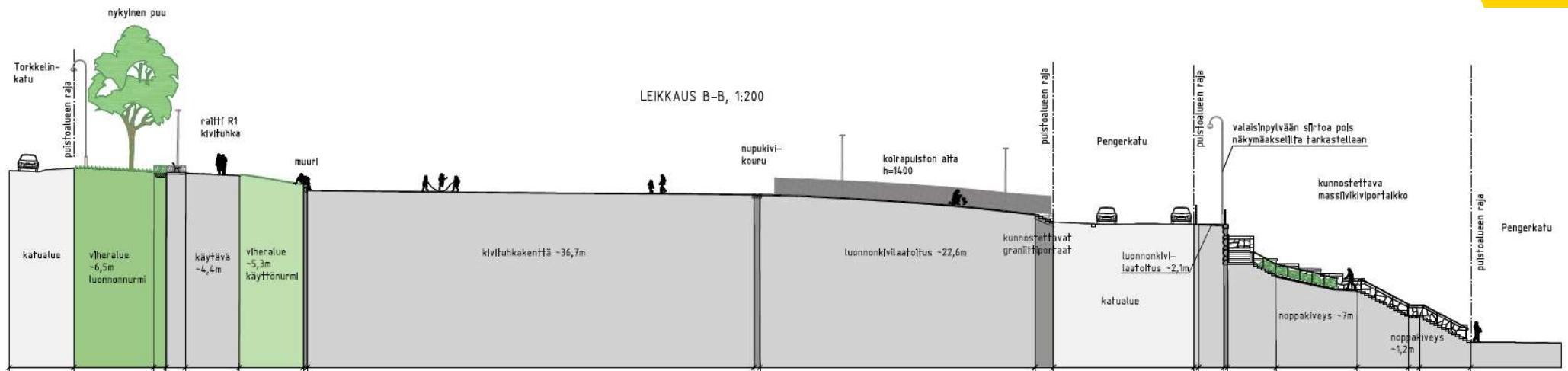
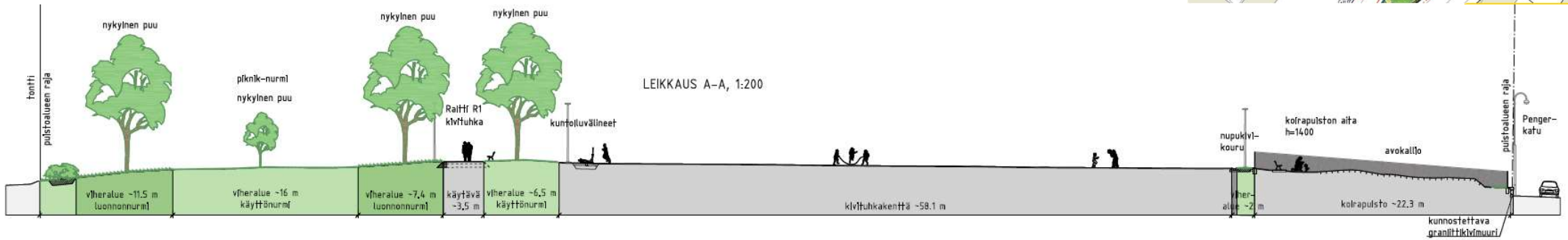
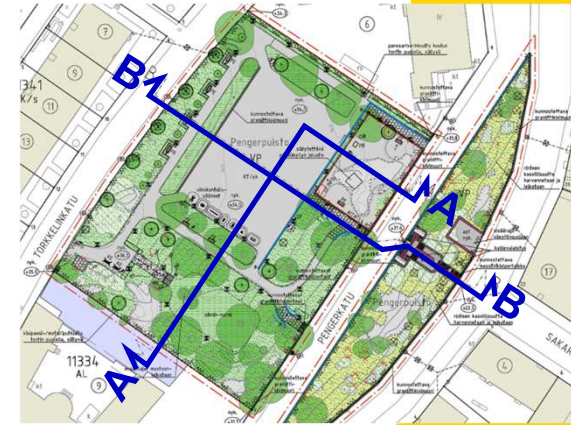
31.10.2025

Sitowise Oy

Puistosuunnitelma luonnos

Puistosuunnitelma leikkaukset

Näkymä puistokäytävälle

SITOWISE

Näkymä piknik-nurmelle

Ulkokuntoiluvualue

Esimerkkejä välineistä

Ski stepper
- Jalat

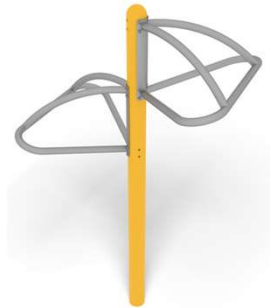
Air skier
- Jalat

Tasapainopalkki
- Keskivartalo, tasapaino

Dip station
- Kädet, olkapäät

Pull up
- Kädet, olkapäät

Leg stretch
- Jalat

Twister
- Keskivartalo

Kalusteet

Esimerkkejä välineistä

Puistonpenkki

Keinupenkki

Roska-astia

Syväkeräysastia

Valaistus

- Pengerpuiston valaistusta parannetaan asentamalla raiteille puistovalaisimet.
- Koirapuisto valaistaan.
- Massiivikiviportaikon kaiteisiin ja käsijohteisiin integroidaan valaistus, joka parantaa esteettömyyttä, ja jolla korostetaan myös portaikon arkkitehtuuria.
- Lähiympäristön pehmeällä valaistuksella minimoidaan kaukalomainen tunnelma ja parannetaan turvallisuutta.

Esimerkkejä valaisinpylväistä

Muurit ja portaat

- Pengerpuiston tasoerot on ratkaistu luonnonkivisillä tukimuureilla ja portailla.
- Pengerkatujen välinen massiivikiviportaikko on peittynyt kylväytyneiden puiden varjoon. Portaissa kulku on pimeää, eikä Sakarinkatua pitkin kulkeva kaupunkikuvallisesti merkittävä näkymälinja toteudu.
- Muurit ja portaat kunnostetaan rakenteellisesti sekä niiden pinnat puhdistetaan. Massiivikiviportaikkoon lisätään käsijohteita parantamaan portaiden esteettömyyttä.

Muuri- ja porraskonstruktioiden nykytilaa:

